13 – 28 лютого 2017 року
в Державній науково-технічній бібліотеці України
проходитиме виставка видань з фонду бібліотеки,
присвячена 90-річчю від дня народження видатного українського вченого-фізика,
академіка НАН України

ОЛЕКСІЯ ГРИГОРОВИЧА СИТЕНКО

«… сенс життя – це не хвала
Або до слави устремління.
Життя – це випиті до дна
Всі муки радості творіння.»

Ситенко О.Г. (2001)

Ситенко Олексій Григорович – видатний фізик-теоретик, академік НАН України (1982), доктор фізико-математичних наук (1959), професор (1961), заслужений діяч науки і техніки України (1959), лауреат Державної премії України (1992), премій ім. М.М. Боголюбова (1994), ім. Д.К. Синельникова (1976), Міжнародної премії ім. Вальтера Тіррінга (2000) – народився 12 лютого 1927 р. у с. Нові Млини Батуринського району Чернігівської області. У 1944 р. закінчив середню школу в м. Краматорськ і вступив до фізико-математичного факультету Харківського університету, який з відзнакою закінчив у 1949 і продовжив навчання в аспірантурі. 1952 – захистив дисертацію на здобуття ступеня кандидата наук.

У 1952–1959 рр. працював асистентом та доцентом кафедри теоретичної фізики Харківського університету, у 1960–1961 рр. – професором цієї кафедри. У 1961–1968 рр. він працював завідувачем відділу Інституту фізики АН УРСР, з 1963 року – одночасно професор Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка. З 1968 і до кінця свого життя працював в Інституті теоретичної фізики ім. М.М. Боголюбова НАН України, спочатку завідувачем відділу теорії та ядерних реакцій (1968–2001 рр.), а з 1998 – директором цього Інституту.

З іменем О.Г. Ситенко пов'язано ряд нових напрямів теоретичної фізики плазми та теоретичної ядерної фізики. Це – дифракційна теорія ядерних процесів (у світовій науці дістала назву – **метод Ситенка-Глаубера**). Йому належить фундаментальний внесок у теорію взаємодії високоенергетичних частинок і ядерних систем з ядрами. Побудована ним загальна теорія багатократного дифракційного розсіяння сформувала сучасні представлення про ядерні процеси зіткнень при високих енергіях за участю складних частинок.

Наукова спадщина О.Г. Ситенка становить 17 монографій, понад 450 наукових праць, навчальних посібників з ядерної фізики та фізики плазми. Монографії О.Г. Ситенка стали класичними, широко цитуються, є настільними книгами для науковців, викладачів та студентів багатьох університетів світу. Серед них книги, що представлені на виставці, – «Теорія ядерних реакцій» (1983), «Электродинамика ядер» (1989), «Теорія розсіяння» (1993), «Теорія ядра» (2000) та інші.

О.Г. Ситенко був іноземним членом Королівської Шведської академії наук (1991), почесним членом Угорської академії наук (1997), членом Американського фізичного товариства (1992), членом Нью-Йоркської академії наук (2000), Соросівським професором (1994). Вчений створив наукову школу теоретичної фізики в Україні. Серед його учнів 21 доктор наук і 44 кандидати наук, які плідно працюють у провідних наукових центрах Києва, Харкова, Дніпра, Одеси, Тбілісі, Москви, Ташкента, Софії, Праги, Ханоя, Парижа, Нансі.

Помер О.Г. Ситенко 11 лютого 2002 року, не доживши до 75-річчя лише один день. Його поховали на Байковому цвинтарі у м. Києві.

Все життя він переживав за майбутнє науки, за долю України:

«І я умру, нічого не лишивши
Моїй многостраждальній Україні …»

Але він залишив світу різнобічний спадок.

18 лютого 2014 року в Києві на будинку № 51-53 на вулиці Володимирській, де протягом багатьох років жив і працював О.Г. Ситенко, урочисто встановлено меморіальну дошку.

В експозиції представлені книги, наукові збірники, періодичні видання про життя і діяльність всесвітньо відомого талановитого вченого-фізика.